

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobkyně: **R. K.**, zastoupené Mgr. Romanem Seidlerem, advokátem se sídlem Na Jíkalce 13, Plzeň, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, PP 21/OAM, Praha 7, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 7. 3. 2005, sp. zn. 61 Az 33/2004,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) včas podanou kasační stížností brojí proti shora označenému rozsudku Krajského soudu v Ostravě, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „žalovaný“) ze dne 28. 1. 2004, č. j. OAM-206/VL-10-11-2004. Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl žádost stěžovatelky o udělení azylu jako zjevně nedůvodnou podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. k) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.

Stěžovatelka v kasační stížnosti namítá důvod obsažený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) a jeho naplnění spatřuje v tom, že důvodem opuštění země původu byla skutečnost, že její syn měl nehodu,

při níž poškodil jiný automobil a jeho majitel po něm požadoval částku 10 tis. USD. Protože tuto částku nedal, následně byl zabit a viník nebyl zjištěn. Později začali stěžovatelku vydírat neznámí lidé, požadovali po ní předmětnou částku a vyhrožovali jí zabitím. Proto v listopadu 2003 odjela do ČR. V popsanych skutečnostech stěžovatelka spatřuje pronásledování ve smyslu zákona o azylu, neboť „jí vyděrači znemožňují se shromažďovat se svojí rodinou a svými přáteli na Ukrajině na veřejnosti.“ Krajský soud se rovněž nevypořádal s existencí zákonných podmínek pro udělení tzv. humanitárního azylu podle ustanovení § 14 zákona č. 325/1999 Sb., a to rovněž s ohledem na problémy, způsobené vyděrači. Stěžovatelka připomíná, že pokud by chtěla získat povolení k pobytu na území ČR podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, musela by tak učinit na území Ukrajiny, což by ohrozilo její zdraví.

Proto stěžovatelka navrhuje zrušit napadený rozsudek krajského soudu a zároveň požádala o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný ve svém vyjádření odkazuje na obsah správního spisu a navrhuje, aby byla kasační stížnost zamítnuta jako nedůvodná. Humanitární azyl představuje zcela výjimečný institut a nelze jím řešit získání povolení k pobytu v ČR.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) - ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatelky žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Nejvyšší správní soud především konstatuje, že stěžovatelka v kasační stížnosti namítá nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. O nezákonnost napadeného rozsudku by se přitom jednalo tehdy, jestliže by krajský soud aplikoval na zjištěnou skutkovou situaci nesprávné zákonné ustanovení (příp. by opomenul aplikaci některých ustanovení dalších) anebo by sice vycházel z relevantních zákonných ustanovení, nicméně jejich výklad by odporoval běžným interpretačním metodám (teleologická, systematická, logická, gramatická apod.).

K tomu soud ze správního spisu zjistil (viz zejména protokol o pohovoru k žádosti o udělení azylu ze dne 20. 1. 2004), že vyděrači v roce 2000 zabili staršího syna stěžovatelky

a poté ji vydírali a vyhrožovali jí fyzickým násilím. Obrátila se o pomoc na policii, nicméně ta jí nepomohla. Proto se skrývala u příbuzných a následně vycestovala do ČR. O azyl požádala až poté, co jí bylo uděleno správní vyhoštění.

Nejvyšší správní soud v daném případě nutně vycházel ze skutečnosti, že žádost o udělení azylu byla zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. k) zákona č. 325/1999 Sb., tzn. proto, že stěžovatelka podala žádost o udělení azylu s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění nebo vydání k trestnímu stíhání do ciziny, ačkoliv mohla požádat o udělení azylu dříve. Je tedy zjevné, že následný přezkum provedený krajským soudem nemohl směřovat k meritornímu posouzení naplnění azylových důvodů, jak se stěžovatelka domáhá v kasační stížnosti, nýbrž výhradně k zhodnocení správnosti postupu žalovaného při aplikaci tohoto zákonného ustanovení. Jak totiž Nejvyšší správní soud judikoval již v jiné srovnatelné věci (rozsudek sp. zn. 4 Azs 300/2004, *„byla-li žádost o azyl podána až poté, co bylo rozhodnuto o správním vyhoštění žadatele, a tato žádost byla zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. k) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 325/1999 Sb., nemohou před soudem obstát námitky nesprávného posouzení skutkového stavu věci vztahující se k důvodům udělení azylu.“* K tomu v projednávané věci z provedeného dokazování plyne, že stěžovatelka opustila zemi původu dne 1. 11. 2003, o azyl však požádala teprve dne 19. 1. 2004, když dne 15. 1. 2004 jí bylo uděleno správní vyhoštění. Stěžovatelka přitom neuvedla žádné racionální důvody, kterými by přesvědčivě vyložila, proč o azyl nepožádala neprodleně po svém příjezdu do ČR, když přitom sama prohlásila, že si byla vědoma nelegálnosti svého pobytu v ČR. Stěžovatelka tedy skutečně o azyl požádala teprve poté, co bylo rozhodnuto o jejím vyhoštění, takže žalovaný postupoval a rozhodl o zamítnutí žádosti o udělení azylu zcela v souladu s dikcí a smyslem citovaného zákonného ustanovení a krajský soud, který jeho rozhodnutí přezkoumal a zamítl následnou žalobu, se tak nedopustil tvrzené nezákonnosti ve shora uvedeném smyslu.

Nad tento rámec je vhodné - jakožto argumentační reakci na obsah kasační stížnosti - doplnit, že obavy z vyděračů nepředstavují azylově relevantní důvod (viz např. rozsudky sp. zn. 6 Azs 45/2003 nebo 4 Azs 7/2003, viz www.nssoud.cz). Jak totiž uvedl Nejvyšší správní soud již dříve (rozsudek sp. zn. 4 Azs 5/2003), žádost o udělení azylu založená na tvrzeních o *„potížích se soukromými osobami („mafii“) v domovském státě, spočívajících ve vydírání žadatelky a ve výhrůžkách žadatelce a její dceři, je zjevně nedůvodná. Důvodem pro udělení azylu mohou být pouze tehdy, pokud by orgány domovského státu, u nichž by se žadatelka skutečně domáhala poskytnutí ochrany, nebyly schopny ochranu před takovým jednáním poskytnout. Na žadatelku se v tomto případě nevztahuje ani překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona č. 325/1999 Sb., ve znění zákona č. 2/2002 Sb.“* Z dosavadní judikatury zdejšího soudu rovněž vyplývá, že zamítnutí žádosti o udělení azylu podle ustanovení § 16 odst. 1 zákona č. 325/1999 Sb. pojmově vylučuje možnost rozhodovat o přiznání humanitárního azylu podle ustanovení § 14 stejného zákona (viz např. rozsudky sp. zn. 1 Azs 8/2003 nebo 4 Azs 35/2003) tak, jak požaduje stěžovatelka.

Nejvyšší správní soud tak v daném případě nezjistil naplnění namítaného důvodu kasační stížnosti ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a proto dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná a zamítl ji (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatelka, která neměla v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.) a Ministerstvu vnitra náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. dubna 2006

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu